

Pares i avis, país

JOAN FRANCESC
MIRA

Açò era una entrevista més llarga, obra d'una (molt bona) periodista, Esperança Camps, i publicada en el diari digital que vos-tès estan pensant. En reproduiré ací una part només, la primera, per dir ací algunes coses de les que vaig dir allí. Com quan l'entrevistadora, així, de sobte, em pregunta "Què és el País Valencià?". "I jo què sé!", que vaig respondre rient. "M'he dedicat tota la vida a intentar esbrinar-ho i encara no ho sé. És una cosa complicada. Ni sí ni no. Ni fet ni desfet. Ni acabat de fer ni acabat de desfer. Sobretot, no acabat de desfer... I mira que ho han intentat. I mira que els valencians hem intentat desfer-nos a nosaltres mateixos i sembla que ni l'Espanya castellana ni nosaltres mateixos hem aconseguit desfer el país, desfer les bases. Allò que en vocabulari clàssic en diríem *la substància del país*, doncs encara queda una bona part d'eixa substància. És una possibilitat de país frustrada fins a un cert punt però encara perfectament recuperable". Podia haver estat molt pitjor, vist amb la perspectiva de qui porta més de cinquanta anys en aquesta guerra (en primera línia d'infanteria, perquè de forces aèries i navals no en teníem ni en tenim...). I la periodista que pregunta, ben oportunitat: "Per on ha de començar aquesta recuperació?". "Fa molts anys que ha començat", responc amb un punt de gosadia o de bona voluntat. "Aquesta recuperació va tenir els seus inicis en el primer terç del s. XX i a partir dels anys seixanta hi ha hagut un nucli de gent que s'ha anat eixamplant i que ha anat buscant eixa recuperació en el terreny intel·lectual, que és el que havia

fallat sempre. Fuster era de la generació anterior. Eren ell i dos o tres més. Molt importants, essencials, però eren ell i dos o tres més. Per primera vegada, en els anys seixanta, apareix una generació que comença per un principi que és important i que no havíem tingut mai que és el de la solidesa intel·lectual. Solidesa vol dir gent que té una formació, hi ha historiadors, hi ha sociòlegs, hi ha economistes, hi ha gent que sap molt bé què és la política, i hi ha gent ideològicament molt convençuda i molt compromesa vitalment. Hi ha hagut una gent que hem compromès la vida pel país. Això no havia passat mai i és un prodigi". En efecte, un simple colp d'ull al paisatge cultural i polític diguem-ne nacional del segle o el mig segle anteriors a 1960, només podia provocar una tristesa terminal, insuperable. Però la vam superar.

Llavors la periodista fa la pregunta crucial: "I ara on som? Darrere aquesta gent de qui parlem, entre els quals, vós, hi ha una generació formada i compromesa que agafe el relleu amb consistència?"

«AQUESTA GENERACIÓ TÉ "PARES". JO NO EN TENIA. LA MEUA GENERACIÓ NO TENIA PARES. A CATALUNYA TENIEN "PARES", TENIEN LA GENERACIÓ ANTERIOR, L'ANTERIOR I L'ANTERIOR... TENIEN PARES, AVIS I BESAVIS I ACÍ NO»

I jo conteste com l'Esperit Sant m'inspira, prudentment: "Cada època és el que és i dona el que dona. Els anys seixanta i setanta no són els anys 2000 i 2010. La generació que ha vingut darrere de la nostra són diferents. S'han trobat moltes coses ja fetes i la possibilitat de fer-ne més. Quan n'érem molt pocs, en crear una mínima xarxa ideològica de gent convençuda, de gent activa, de gent militant, ja era molta faena perquè no s'havia tingut mai. Però és que aquest país, durant segles i generacions i generacions ha viscut, s'ha educat i ha pensat, exclusivament en termes espanyols. Que hi haja un gruix de gent que ara té 50 anys o menys i que estan en la primera fila tant des del punt de vista acadèmic com polític, és una gran novetat. Aquesta generació té *pares*. Jo no en tenia. La meua generació no tenia *pares*. A Catalunya tenien *pares*, tenien la generació anterior, l'anterior i l'anterior... Tenien *pares*, avis i besavis i ací no. Fuster era d'una generació més jove que la meua i el vèiem més com un germà gran, excepcional. Nosaltres ara ja som *pares* i comencem a ser *avis*. Això és molt esperançador". "Estem parlant en termes de construcció de País: aquestes persones que ara tenen 40-50, que estan en institucions, que tenen poder, estan construint el país?". I jo responc: "Construir què significa? Construir és una cosa molt lenta. Primer has de tindre un projecte, un plànol. Després has de reunir els materials i després començar a posar els fonaments i anar fent. En quin estat d'eixa construcció estem? Per què hem de parlar de construcció i no de reconstrucció. Els materials, els tenim, si no, no podríem fer res. La meua generació vam tindre un projecte. La gent que hi ha ara estan començant a construir però això és lent. Paciència i faena quotidiana. I no voler fer grans prèdiques ni grans proclames perquè després no portes ningú darrere". "N'hem comès algun, d'aquests errors?", diu ella. "I tant!", dic jo. I em va faltar afegir que mirarem de no tornar-los a cometre. Per si de cas.